

Kulturutskottets betänkande

1976/77:39

med anledning av propositionen 1976/77:81 om bokhandelsstöd
jämte motioner

Propositionen

Regeringen har i propositionen 1976/77:81 (utbildningsdepartementet) föreslagit riksdagen att

1. antaga ett i propositionen framlagt förslag till lag om tillfälligt överlämnande av förvaltningsuppgift inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

2. godkänna de riktlinjer för stöd till bokhandel som förordats i propositionen,

3. medge att statlig garanti för lån till investeringar i bokhandel beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr.,

4. bemyndiga regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen träffa avtal

a) med Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag om bolagets handhavande av stödet till bokhandel,

b) med Aktiebolaget Seelig & Co om användningen av stödet till bolagets kompletteringslager,

5. besluta om inrättande av en lånefond för investeringar i bokhandel,

6. till Bokhandelsstöd för budgetåret 1977/78 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.,

7. till Lån för investeringar i bokhandel för budgetåret 1977/78 anvisa ett investeringsanslag av 1 400 000 kr.

De förslag om stöd till bokhandeln som läggs fram i propositionen har som utgångspunkt ett av en särskild sakkunnig avgivet betänkande (Ds U 1976:17) Stöd till bokhandeln. Förslagen avser en försöksperiod av tre år. Kreditstöd föreslås utgå till främst fullsorterade boklådor på mindre och medelstora orter. Stödet omfattar avskrivnings- och investeringslån för sammanlagt 1,4 milj. kr. budgetåret 1977/78 samt statliga kreditgarantier inom en ram av 1,5 milj. kr. Kreditstödet skall enligt förslaget handläggas av Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag som ägs av Svenska bokförläggareföreningen. Det bokhandelsägda distributionsföretaget Seelig föreslås vidare få 1,1 milj. kr. i stöd för sitt kompletteringslager. Kompletteringslagret underlättar för de mindre och medelstora boklådorna att hålla ett brett sortiment. Vidare föreslås statligt stöd med 100 000 kr. till företagsledarutbildning inom bokhandelsbranschen. Möjligheterna att utbilda bokhandelsmedhjälpare vid bibliotekshögskolan i Borås kommer att prövas. Slutligen föreslås att ett försök med postorderförsäljning av böcker genomförs i Norrbottens län.

Kostnaderna härför beräknas till 100 000 kr.

Det i propositionen intagna lagförslaget är följande.

Förslag till

Lag om tillfälligt överlämnande av förvaltningsuppgift inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrives följande.

1 § Enligt de närmare föreskrifter som beslutas av regeringen får Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag pröva frågor om kreditstöd av statliga medel till bokhandel.

2 § Den som hos Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag har tagit befattning med ärende enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid har erfarit om affärs- eller driftsförhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977 och gäller till utgången av juni 1980.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels den under allmänna motionstiden väckta motionen 1976/77:1136 av herr Persson i Karlstad m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd till bokdistribution i glesbygderna,

dels de med anledning av propositionen 1976/77:81 väckta motionerna

1976/77:1454 av herr Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen uttalar sig för ett stöd till bokhandeln; innebärande

1. att kommunerna ges ett ansvar för att A-bokhandelns sortiment finns tillgängligt för försäljning inom varje kommun,
2. att stödet får ett kulturpolitiskt innehåll genom att kopplas till litteraturstödet enligt Sveriges författarförbunds modell,
3. att litteraturstödet till facklitteratur byggs ut till att omfatta ca 600 titlar,
4. att stödet, såväl de i propositionen föreslagna lånen och garantierna som Sveriges författarförbunds modell för prestationsstöd, skall utgå till andra försäljningsställen än bokhandeln, t. ex. bokcaféerna,
5. att AB Seelig & Co förstalligas,

6. att stödet får en sådan utformning att det stimulerar till import av utländsk litteratur,

1976/77:1462 av herr Andersson i Lycksele m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen

1. ger regeringen till känna vad som i motionen anförs angående statlig representation i Bokbranschens finansieringsinstitut AB:s styrelse,

2. ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om statlig representation i AB Seelig & Co:s styrelse,

3. hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att vidga distributionsstödet i enlighet med vad som anförs i motionen,

4. ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om riktlinjer för en fortsatt utbyggnad av stödet till bokhandeln.

Utskottet

I fråga om den kommersiella bokdistributionen skedde en viktig förändring år 1970. Genom beslut av det dåvarande näringsfrihetsrådet slopades dispensen från bruttoprisförbudet på böcker och andra konkurrensbegränsningar som dessförinnan hade skyddat bokhandeln. Prissättningen på böcker blev fri, och bokhandeln miste sin ensamrätt till försäljning av böcker över en viss prisgräns. Man väntade sig bl. a. att handeln med böcker till följd av det friare systemet skulle rationaliseras och att det skulle bli möjligt att köpa litteratur på fler försäljningsställen än tidigare.

I propositionen görs den bedömningen att upphävandet av konkurrensbegränsningarna för handeln med böcker möjligen haft vissa positiva effekter. Åtminstone den mer lättsålda litteraturen är nu tillgänglig på många olika slag av försäljningsställen. Förlagens direktförsäljning genom bokklubbar har också bidragit till att öka spridningen av god litteratur. Å andra sidan har det friare systemet inneburit att den mera udda men kulturellt värdefulla litteraturen blivit svårare att få tag på för konsumenten. Detta hänger direkt samman med de ändrade arbetsvillkoren för främst den fullsorterade bokhandeln, de s. k. A-boklådorna. Många av dem, främst på mindre och medelstora orter, har fått vidkännas lönsamhetsproblem, och under senare tid har många nedläggningar skett.

Det betonas i propositionen att det från kulturpolitisk utgångspunkt finns anledning att se allvarigt på den nu antydda utvecklingen inom bokhandelsbranschen. En välsorterad boklåda har stor betydelse för litteraturintresset på den ort där den finns. En minskning av antalet boklådor med god sortering motverkar dessutom syftena med det statliga utgivningsstödet. Det framstår därför som angeläget att staten, jämsides med ett stöd till produktionen av böcker även förstärker distributionsledet. Utskottet delar denna uppfattning.

I propositionen uppmärksammas också den betydelse kommunernas

inköp av skol- och biblioteksböcker har för bokhandeln. Det finns starka skäl för kommunerna, framhålls det, att noga väga för- och nackdelar av upphandling genom den lokala bokhandeln. Därjämte erinras om att frågan om planeringen av kommunernas varuförsörjning kan väntas komma till behandling vid den kommande beredningen inom handelsdepartementet av distributionsutredningens betänkande (SOU 1975:69–70) Samhället och distributionen. Sammanfattningsvis understryks i propositionen att kommunerna har ett stort ansvar för en väl utbyggd och fungerande kulturförsörjning. På litteratursidan gäller detta invånarnas möjligheter både att låna och köpa god litteratur. Även till de sålunda gjorda uttalandena kan utskottet ansluta sig.

I motionen 1976/77:1454 uttalas att det kommunala ansvaret för bokhandeln bör ta sig betydligt ”mer substantiella” uttryck än som skett i propositionen. I de fall då en kommun inte har en fungerande bokhandel bör en kommunal sådan etableras, anser motionärerna och anknyter därvid till vad ledamoten av litteraturutredningen Stellan Arvidson anfört i ett särskilt yttrande till litteraturutredningens huvudbetänkande (SOU 1974:5) Boken. Motionärerna yrkar att riksdagen skall göra ett uttalande av den innebörden att varje kommun skall ha ansvaret för att A-bokhandelns sortiment finns tillgängligt för försäljning inom kommunen.

Den motivering som lämnats för detta motionsyrkande innehåller inte i sak någonting utöver vad utskottet redovisat. Ej heller har motionen någon närmare analys av innebörden av yrkandet. Det är sålunda oklart om motionärerna tänker sig ett juridiskt bindande åläggande, vilket torde förutsätta lagstiftning, eller ett statsbidrag förknippat med vissa villkor. Utskottet, som vill betona värdet av kommunernas rätt att, inom de gränser som lagstiftningen anger, besluta i sina egna angelägenheter, avstyrker motionen 1976/77:1454, yrkande 1.

Flera av de åtgärder som föreslås i propositionen siktar till att underlätta för bokhandeln att hålla ett brett sortiment, omfattande även udda men kulturellt värdefull litteratur. Någon direkt koppling till litteraturstödet har dock ej övervägts i detta sammanhang. Som motivering härför har erinrats om att regeringen nyligen beslutat om en översyn av litteraturstödet. Enligt direktiven för översynen bör en framtida stödordning utformas så att den också innebär ett stöd åt spridningen av böckerna – i första hand genom bibliotek och bokhandel.

I propositionen redovisas kortfattat att Sveriges författarförbund lagt fram ett eget förslag angående bokhandelsstöd anknutet till litteraturstödet. I motionen 1976/77:1454 yrkas att riksdagen skall göra ett uttalande innebärande att bokhandelsstödet skall ges ett kulturpolitiskt innehåll genom att, enligt Författarförbundets modell, kopplas till litteraturstödet (yrkande 2). En förutsättning för ett stöd av denna art anges dock vara att litteraturstödet till facklitteratur utökas, förslagsvis till att omfatta ca 600 titlar. Motionärerna önskar ett riksdagsuttalande även härom (yrkande 3). Ett bokhandelsstöd

enligt den angivna modellen skulle enligt motionärerna skapa betydligt ökade möjligheter för att de titlar som fått litteraturstöd också finns tillgängliga i handeln.

Något avslag på det förslag om stöd till bokhandeln som föreslås i propositionen har inte yrkats i motionen 1976/77:1454, och utskottet utgår därför från att vad som åsyftas med yrkande 2 i motionen är en komplettering av propositionsförslaget. Utskottet kan inte finna att det f. n. finns tillräckligt underlag för ett beslut i enlighet med detta yrkande, som därför avstyrks. Med hänsyn härtill och med hänvisning till att utskottet i betänkandet KrU 1976/77:35 redan behandlat frågan om stöd under nästa budgetår till utgivning av facklitteratur avstyrker utskottet även yrkande 3 i motionen 1976/77:1454.

Av de motionsyrkanden som utskottet har att behandla i samband med propositionen är det endast yrkande 4 i motionen 1976/77:1454 som går ut på en ändring i propositionens förslag om kreditstöd till bokhandeln. Yrkandet gäller att stöd skall utgå till andra försäljningsställen än boklådor, exempelvis till bokcaféer. Utskottet får med anledning av detta yrkande erinra om att avsikten med kreditstödet är att det i första hand skall utgå för att vidmakthålla fullsorterade boklådor på mindre och medelstora orter. I den mån något bokcafé motsvarar dessa förutsättningar bör det i princip kunna komma i fråga för kreditstöd. Syftet med yrkandet i motionen synes emellertid vara att vidga ramen för försöksverksamheten. Utskottet avstyrker detta yrkande.

Utskottet, som anser att det i propositionen anförts starka skäl för ett bokhandelsstöd, har ingen erinran mot de angivna riktlinjerna för stödet, vilka bl. a. innebär att de föreslagna stödformerna skall prövas under en treårig försöksverksamhet. Utskottet föreslår alltså att riksdagen godkänner de i propositionen förordade riktlinjerna för detta stöd. Likaså tillstyrker utskottet att riksdagen medger att statlig garanti för lån till investeringar i bokhandel beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr. samt att riksdagen beslutar om inrättande av en lånefond för investeringar i bokhandel.

I fråga om handläggningen av kreditstödet har det i propositionen befunnits mest rationellt att anknyta försöksverksamheten till den enda existerande formen för beredning av liknande frågor, nämligen till Bokbranschens finansieringsinstitut AB (BFI). För att statlig insyn skall kunna garanteras föreslås att BFI:s förvaltning av de statliga medlen skall granskas av en av staten utsedd revisor. Vidare föreslås skyldighet för BFI att varje år ge in en verksamhetsberättelse till utbildningsdepartementet. Däremot avvisas av principiella skäl tanken att statliga representanter utrustade med vetorätt sätts in i BFI:s styrelse. De kulturpolitiska synpunkterna föreslås bli tillgodosedda genom ett obligatoriskt remissförfarande till kulturrådet innan BFI fattar beslut om lån av statliga medel eller statliga kreditgarantier.

Förslaget angående BFI innebär att en förvaltningsuppgift avses bli anförtrodd åt ett enskilt organ. Detta förutsätter lagstiftning och som framgått

i det föregående ingår i propositionen också ett förslag till den lag som behövs för att prövningen av frågor om kreditstöd skall kunna överlämnas till BFI. Därjämte föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen träffa avtal med BFI om bolagets handhavande av stödet till bokhandeln.

I motionen 1976/77:1462 erinras om att kulturrådet ansett att administrationen av kreditstödet bör knytas till kulturrådet och handhas av en arbetsgrupp under rådets nämnd för litteratur och bibliotek. Motionärerna uttalar att det onekligen finns skäl som talar för en dylik lösning men finner å andra sidan att det kan vara en fördel, i varje fall under en försöksperiod, att utnyttja den branschkunskap som finns samlad i BFI. Förslaget om BFI godtas därför, men det förutsätts att i BFI:s styrelse i så fall skall ingå tre av regeringen utsedda statliga representanter. Denna uppfattning bör riksdagen enligt yrkande 1 i motionen som sin mening ge till kända för regeringen.

Utskottet, som finner behovet av statlig insyn tillgodosett genom den av staten utsedde revisorn och det kulturpolitiskt motiverade remissförfarandet värdefullt, föreslår att administrationen av kreditstödet ordnas på det sätt som förordats i propositionen. Utskottet tillstyrker att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77:81 och med avslag på motionen 1976/77:1462, yrkande 1, lämnar regeringen det begärda bemyndigandet att träffa avtal med BFI.

Likaså tillstyrker utskottet att riksdagen antar nyssnämnda lagförslag.

Det av Författarförbundet framlagda förslaget till bokhandelsstöd, som med anledning av motionen 1976/77:1454 berörts i det föregående, har aktualiserats även i motionen 1976/77:1462. I denna motion framhålls att kulturrådet ansett att förslaget har stora förtjänster och bör kunna vara utgångspunkten i ansträngningarna att i en senare reformetapp förbättra bokhandelns situation. Motionärerna anser att förbundets förslag tillsammans med erfarenheterna från de i propositionen aktualiserade åtgärderna bör ligga till grund för de ytterligare insatser som kan bli aktuella. Denna uppfattning bör riksdagen enligt motionärerna ge till kända för regeringen (yrkande 4).

De i propositionen föreslagna och av utskottet tillstyrkta åtgärderna till stöd för bokhandeln är, som redan framgått, avsedda att ha karaktär av försöksverksamhet under en period av tre år. Detta motiveras dels med att stödinsatserna är nya i sitt slag och saknar motsvarighet inom andra typer av fackhandel, dels med att det är angeläget att kunna harmonisera distributionsstödet med det utgivningsstöd som kommer att gälla i framtiden. Utskottet vill i anslutning till dessa uttalanden understryka betydelsen av att man framdeles, utan bindningar åt något håll, tillgodogör sig de erfarenheter som försöksverksamheten kan ge och samtidigt också prövar de olika uppslag i fråga om bokhandelsstöd som kan komma fram under den fortsatta diskussionen. Vid denna prövning bör även Författarförbundets förslag vara med. Med hänvisning till vad utskottet här uttalat avstyrker utskottet motionen 1976/77:1462, yrkande 4.

Det bokhandelsägda distributionsföretaget Seelig & Co sköter sedan gammalt expeditionen från förlagen till fackbokhandeln och samordnar frakter, returer samt bokhandelsbeställningar till förlagen. Seelig har också övertagit lagerhållning och distribution för ett antal mindre och medelstora förlags räkning. Vidare håller Seelig ett s. k. kompletteringslager. Från detta lager sker leveranser av småorder till A-boklådorna och praktiskt taget alla order till de B-boklådor som begagnar sig av Seelig som grossist.

Seeligs kompletteringslager går med förlust. Seelig kan inte heller erbjuda lika förmånliga rabattvillkor som de förlag som säljer direkt till bokhandeln. Detta har bidragit till att många boklådor avstått från att gå med i Seeligs s. k. reordersystem.

Det betonas i propositionen att ett reordersystem av den typ som Seelig utvecklat har en stor funktion att fylla för främst de mindre A-boklådorna. Det kan på ett värdefullt sätt hjälpa dessa boklådor att hålla ett brett sortiment. I propositionen förordas därför ett stöd till Seelig i form av ett förlusttäckningsbidrag avseende kompletteringslagret samt ett bidrag för att kunna erbjuda rabatter vid köp från lagret. Det föreslås också att ett avtal skall träffas mellan staten och Seelig. Avtalet skall närmare reglera användningen av de statliga medlen och garantera statlig insyn genom en revisor i skötseln av kompletteringslagret. Riksdagen bör bemyndiga regeringen att träffa ett dylikt avtal i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen.

Enligt motionen 1976/77:1462 är det väl motiverat att staten, om stöd beviljas till Seeligs kompletteringslager, skaffar sig insyn i och inflytande över den verksamhet som erhåller statligt stöd. Motionärerna anser att i Seeligs styrelse bör ingå en statlig representant och att riksdagen bör ansluta sig till denna uppfattning och ge detta till känna för regeringen (yrkande 2 i motionen).

Utskottet, som anser det vara angeläget att bokdistributionen effektiviseras och att även de mindre A-boklådorna kan hålla ett brett sortiment, tillstyrker att stöd utgår till Seelig & Co för dess kompletteringslager. Behovet av statlig insyn i skötseln av kompletteringslagret kan enligt utskottets mening tillgodoses på det sätt som föreslagits i propositionen. Det kan f. ö. i detta sammanhang erinras om att såväl branschorganisationerna som grossistföretagen Seelig och Presam uttalat en vilja att söka nya samarbetsformer och lösningar som förbättrar distributionen av böcker. Föredragande statsrådet har också förklarat sig beredd att ompröva stödordningen redan under försökstidens gång, om det inom ramen för en oförändrad medelstilldelning för ändamålet går att finna en bidragskonstruktion som gör det lättare för boklådorna att hålla ett brett sortiment och som samtidigt främjar samarbete mellan olika distributörer. Det anges också vara en tänkbar åtgärd att en kompletterande utredning görs av förhållandena inom bokdistributionen. Med hänvisning till det nu anförda avstyrker utskottet motionen 1976/77:1462, yrkande 2, och tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att i

huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen träffa avtal med Seelig om användningen av stödet till bolagets kompletteringslager.

I motionen 1976/77:1462 uttalas att många små förlag inte får någon lösning av sina problem inom ramen för Seeligs verksamhet. Det behövs därför enligt motionärerna en utredning, vars uppgift skall vara dels att söka vidga stödet till att omfatta förlag som går samman om egna distributionskanaler, dels att undersöka möjligheterna att inom Seeligs verksamhet särskilt beakta de små förlagens situation. Motionärerna yrkar att riksdagen hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att vidga distributionsstödet i enlighet med vad som anförs i motionen (yrkande 3).

Som nyss framhållits innebär propositionens förslag inte att frågan om hur man skall åstadkomma bästa möjliga förhållanden inom bokdistributionen anses slutgiltigt löst. I propositionen markeras tydligt att stödordningen bör kunna omprövas redan under försökstidens gång och även att en kompletterande utredning kan bli aktuell. Utskottet är medvetet om att de mindre förlagen kan ha speciella distributionsproblem. Mot bakgrund av vad som anförts i propositionen finner utskottet inte att det finns någon anledning för riksdagen att begära den i motionen 1976/77:1462, yrkande 3, angivna utredningen. Detta yrkande avstyrks därför.

Det föreslagna stödet till Seeligs kompletteringslager innebär enligt motionen 1976/77:1454 en monopolisering av distributionen. Motionärerna anser att Seelig bör förstatligas och yrkar att riksdagen skall göra ett uttalande härom (yrkande 5). Enligt utskottets mening innebär förslaget i propositionen inte någon monopolisering av distributionen. Vad som anförts i motionen ger inte något underlag för det föreslagna beslutet. Utskottet avstyrker yrkande 5 i motionen 1976/77:1454.

I samma motion, 1976/77:1454, görs ett uttalande om att bokhandelsstödet, för att få en djupare kulturpolitisk inverkan, bör omfatta även stöd till import av utländsk litteratur. Motionärerna hemställer att riksdagen uttalar att stödet bör utformas så att det stimulerar till import av dylik litteratur. Vilken utformning av stödet som motionärerna haft i tankarna har inte antytts. Utskottet vill framhålla att det kreditstöd till bokhandeln som föreslås i propositionen har till syfte att möjliggöra för de boklådor som får stöd att erbjuda ett brett sortiment. Utskottet vill gärna betona vikten av att det breda sortiment, varom propositionen talar, också omfattar utländsk litteratur. Den utländska litteraturen är inte på något sätt utesluten i detta sammanhang. Utskottet avstyrker motionen 1976/77:1454, yrkande 6.

Propositionens förslag om bokhandelsstöd tar i första hand sikte på att förbättra situationen för boklådor med ett brett sortiment, främst på mindre och medelstora orter. Med hänsyn till att många orter saknar en väl sorterad boklåda föreslås som ett alternativ att ett försök med postorderförsäljning av böcker genomförs i Norrbottens län. Försöket avses bli genomfört i samarbete med bokhandeln inom länet och kostnaderna beräknas till 100 000 kr.

Glesbygdens problem i fråga om bokförsörjningen har tagits upp i motionen 1976/77:1136. Motionärerna anser att samhället rimligen bör sätta in åtgärder för distribution och en viss lagerhållning av kulturutbud och böcker i glesbygder. De människor som bor i dessa områden har behov av böcker, och om dessa kunde distribueras och försälgas via dagligvarubutiker skulle kulturen komma betydligt närmare och därmed bli lättillgängligare, heter det i motionen. En viss försöksverksamhet bör enligt motionen kunna påbörjas i Värmlands län. Motionärerna hemställer att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd till bokdistribution i glesbygderna.

Utskottet har ingen erinran mot propositionens förslag om ett försök med postorderförsäljning av böcker genom bibliotek. Genom en försöksverksamhet av detta slag kan även syftet med motionen 1976/77:1136 anses bli i viss mån tillgodosett. Utskottet avstyrker denna motion.

De förslag om medelsanvisning som lagts fram i propositionen tillstyrks av utskottet. För budgetåret 1977/78 bör alltså dels till Bokhandelsstöd under nionde huvudtiteln anvisas ett förslagsanslag av 1 300 000 kr., dels till Lån för investeringar i bokhandel anvisas ett investeringsanslag av 1 400 000 kr.

Utskottet har inte i vidare mån än som framgått av det föregående funnit anledning till särskilda uttalanden med anledning av vad som anförts och föreslagits i propositionen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1454, yrkande 1, om kommunernas ansvar för bokhandeln,
2. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1454, yrkandena 2 och 3, om en koppling mellan bokhandelsstödet och litteraturstödet,
3. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77:81 och med avslag på motionen 1976/77:1454, yrkande 4, godkänner de i propositionen förordade riktlinjerna för stöd till bokhandel,
4. att riksdagen medger att statlig garanti för lån till investeringar i bokhandel beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr.,
5. att riksdagen beslutar om inrättande av en lånefond för investeringar i bokhandel,
6. att riksdagen antar det i propositionen 1976/77:81 intagna förslaget till lag om tillfälligt överlämnande av förvaltningsuppgift inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,
7. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77:81 och med avslag på motionen 1976/77:1462, yrkande 1, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen träffa avtal med Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag om bolagets handhavande av stödet till bokhandel,

8. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1462, yrkande 4, om den framtida utformningen av ett bokhandelsstöd,
9. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77:81 och med avslag på motionen 1976/77:1462, yrkande 2, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen träffa avtal med Aktiebolaget Seelig & Co om användningen av stödet till bolagets kompletteringslager,
10. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1462, yrkande 3, om en utredning angående möjligheterna att vidga distributionsstödet,
11. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1454, yrkande 5, om förstatligande av Aktiebolaget Seelig & Co,
12. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1454, yrkande 6, om stöd till import av utländsk litteratur,
13. att riksdagen avslår motionen 1976/77:1136 om bokdistributionen i glesbygderna,
14. att riksdagen till *Bokhandelsstöd* för budgetåret 1977/78 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.,
15. att riksdagen till *Lån för investeringar i bokhandel* för budgetåret 1977/78 anvisar ett investeringsanslag av 1 400 000 kr.

Stockholm den 14 april 1977

På kulturutskottets vägnar

GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Andersson i Lycksele (s), Sundman (c), Leander (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), fru Fränkel (fp), fru Johansson i Uddevalla (s), herrar Norrby (c), Sörenson (s), fru Diesen (m), herrar Alsén (s), Bladh (s), Richardson (fp), fru Eliasson (c), herrar Ahlmark i Uppsala (m) och Klöver (s).

Reservationer

1. beträffande *administrationen av kreditstödet* av herr Andersson i Lycksele (s), herr Leander (s), fru Johansson i Uddevalla (s), herr Sörenson (s), herr Alsén (s), herr Bladh (s) och herr Klöver (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Utskottet, som" och slutar med "med BFI" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan godta förslaget att BFI svarar för administrationen av kreditstödet. Dock bör, som föreslagits i motionen 1976/77:1462, tre statliga

representanter ingå i styrelsen för BFI på sätt som föreslagits i nämnda motion, vilket innebär att statens kulturråd och Kommunförbundet blir representerade. Utskottet tillstyrker att riksdagen med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 1, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet förordat träffa avtal med BFI.

dels utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77:81 och med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 1, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet förordat träffa avtal med Bokbranschens finansieringsinstitut aktiebolag om bolagets handhavande av stödet till bokhandel,

2. beträffande *den framtida utformningen av ett bokhandelstödet* av herr Andersson i Lycksele (s), herr Leander (s), fru Johansson i Uddevalla (s), herr Sörenson (s), herr Alsén (s), herr Bladh (s) och herr Klöver (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "De i" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

De i propositionen föreslagna och av utskottet tillstyrkta åtgärderna till stöd för bokhandeln är, som redan framgått, avsedda att ha karaktär av försöksverksamhet under en period av tre år. Detta motiveras dels med att stödinsatserna är nya i sitt slag och saknar motsvarighet inom andra typer av fackhandel, dels med att det är angeläget att kunna harmonisera distributionsstödet med det utgivningsstöd som kommer att gälla i framtiden. Enligt utskottets mening är det viktigt att försöksverksamheten noga utvärderas. Såsom framhålls i motionen 1976/77:1462 bör det av Sveriges författarförbund presenterade förslaget tillsammans med erfarenheterna från de nu aktuella stödåtgärderna ligga till grund för de ytterligare insatser som kan bli aktuella. Vad utskottet nu anfört i anslutning till propositionens förslag om en försöksverksamhet innebär att utskottet biträder de i motionen 1976/77:1462 framförda synpunkterna på riktlinjer för en fortsatt utbyggnad av stödet till bokhandeln. Med tillstyrkande av yrkande 4 i motionen föreslår utskottet att riksdagen som sin mening ger till känna för regeringen vad i motionen anförts i detta hänseende.

dels utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 4, som sin mening ger till känna för regeringen vad i motionen anförts om riktlinjer för en fortsatt utbyggnad av stödet till bokhandeln,

3. beträffande *statlig insyn i skötseln av Seeligs kompletteringslager* av herr Andersson i Lycksele (s), herr Leander (s), fru Johansson i Uddevalla (s), herr Sörenson (s), herr Alsén (s), herr Bladh (s) och herr Klöver (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet som" och på s. 8 slutar med "bolagets kompletteringslager" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker att stöd utgår till Seelig & Co för dess kompletteringslager. Utskottet anser det viktigt att staten är representerad med en representant i Seeligs styrelse bl. a. för att bevaka stödets kulturpolitiska effekter. I övrigt ansluter sig utskottet till vad som i propositionen 1976/77:81 anförs i detta hänseende. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av propositionen och med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 2, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet förordat träffa avtal med Seelig om användningen av stödet till bolagets kompletteringslager.

dels utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77:81 och med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 2, bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet förordat träffa avtal med Aktiebolaget Seelig & Co om användningen av stödet till bolagets kompletteringslager.

4. beträffande *utredning om möjligheterna att vidga distributionsstödet* av herr Andersson i Lycksele (s), herr Leander (s), fru Johansson i Uddevalla (s), herr Sörenson (s), herr Alsén (s), herr Bladh (s) och herr Klöver (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Som nyss" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Som nyss framhållits innebär propositionens förslag om ett stöd till Seeligs kompletteringslager inte att frågan om hur man skall åstadkomma bästa möjliga förhållanden inom bokdistributionen anses löst. De mindre förlagen har i viss mån speciella distributionsproblem. Därför bör, enligt utskottets mening, en utredning snarast göras för att söka vidga stödet till att omfatta förlag som har gemensamma distributionskanaler samt för att undersöka möjligheterna att inom Seeligs verksamhet också beakta de mindre förlagens problem. Utskottet tillstyrker därför motionen 1976/77:1462, yrkande 3.

dels utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. att riksdagen med bifall till motionen 1976/77:1462, yrkande 3, hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att vidga distributionsstödet i enlighet med vad som anförts i motionen,